

ת"פ 33935/03/15 - מדינת ישראל נגד ראמי עלמי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 33935-03-15 מדינת ישראל נ' עלמי

בפני
בעניין: כבוד השופט ד"ר אוהד גורדון
מדינת ישראל על-ידי פרקליטות מחוז
ירושלים

המאשימה

נגד

ראמי עלמי על-ידי עו"ד נ' אדלבי

הנאשם

גזר דין

רקע

1. כתב האישום בהליך זה הוגש ביום 16.3.15. ביום 20.10.15 החלה הבאת הראיות, ולאחר מועד זה התקיימו מספר ישיבות בהן נשמעו ראיות הצדדים. ביום 30.6.16, במהלך ישיבת ההוכחות האחרונה, הגיעו הצדדים להסכמות לפיהן תוקן כתב האישום בחלקו, הנאשם הודה באמור באישום השני והורשע בחמש עבירות של השמטת הכנסה מדו"ח לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "פקודת מס הכנסה"), ובשש עבירות של קיום פנקסי חשבון כוזבים לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה. להלן יכונה עבירות אלה "עבירות המס". ההליך המשיך בנוגע לעבירות שיוחסו לנאשם בחלק אחר של כתב האישום. ביום 24.9.16, בתום שמיעת הראיות והסיכומים, ניתנה הכרעת דין משלימה בה הורשע הנאשם בשלוש עבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, לפי תקנה 85(1)(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן: "תקנות ההגנה"). הנאשם זוכה ממספר עבירות לפי אותה תקנה, כפי שיפורט להלן.

2. אלה הקביעות העובדתיות הרלבנטיות: הנאשם, עורך דין הרשום בלשכת עורכי הדין בישראל, הועסק בשנים 2008-2015 על ידי משרד האסירים ברשות הפלסטינית (להלן: "משרד האסירים") לצורך ביצוע ביקורים של אסירים הכלואים בישראל בשל עבירות ביטחוניות (להלן: "אסירים ביטחוניים") ובהם חברי התאחדויות בלתי מותרות, וזאת תמורת משכורת חודשית שקיבל ממשרד האסירים וכן באופן פרטי.

עבירות המס: בתקופה שבין 1.10.08 ל-22.2.15 הרוויח הנאשם סך של 8,800 ₪ לחודש בגין עבודתו עבור משרד האסירים. הנאשם נמנע מלהעביר חשבוניות ולדווח על מלוא הכנסותיו מעבודתו במשרד האסירים, בידועו שכך רואה החשבון שפעל מטעמו יכין ויעביר דו"ח שיתייחס אך לחלק מהכנסותיו. העבירות נגעו לסכום הכנסות כולל של 447,550 ₪ ונעברו במזיד ומתוך כוונה להשתמש מתשלום מס. בגין עובדות אלה, בהן הודה הנאשם כאמור, הורשע הוא בעבירות המס שפורטו לעיל.

עבירות לפי תקנות ההגנה: בכתב האישום הואשם הנאשם במספר עבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת וזאת בנוגע לסוגים שונים של מסרים או מידע שקיבל או אסף בפגישותיו עם אסירים ביטחוניים והעביר אל מחוץ לכותלי בית הסוהר (כך ברוב המקרים). בהכרעת הדין נקבע כי עצם הוצאת המסרים מבית הסוהר,

הגם שאינה נקיה מקושי, אינה עולה בהכרח כדי העבירה הפלילית הספציפית שיוחסה לנאשם. זאת, בין היתר, בשים לב לייחודה של הסיטואציה של העברת מידע בידי עורך-דין המבקר אסיר ואשר כוללת התחשבות בזכויותיו של אסיר לייצוג משפטי. לכן נבדק כל מסר לגופו, בחינה שהתמקדה בקיומו של קשר ענייני בין המסר והעברתו לבין פעילותה של התאחדות בלתי מותרת. לפירוט טיב המבחן ראו פסקאות 7-12 להכרעת הדין המשלימה.

סוג ראשון שנבחן עניינו בדוחות ביקור שרשם הנאשם והעביר למשרד האסירים. לצד הצבעה על הקשיים שבהתנהלות הנאשם במישור זה, לרבות בסטייה מנהלי שירות בתי הסוהר (להלן: "שב"ס") ומגדרי הנושאים בשלם מתאפשר לאסיר לפגוש בעורך דין, נקבע כי המאשימה לא הוכיחה מעל לספק שהעברת הדוחות שירתה התאחדות בלתי מותרת וזאת בדגש על העדר הוכחה כי העברת המסרים למשרד האסירים נעשתה כחלק ממתן שירות כאמור. לפירוט ראו פרק ב.2 להכרעת הדין המשלימה.

עוד נבחנו מכתבים שהעביר הנאשם. בדוחות שהעביר למשרד האסירים הופיעו רישומים על העברת מכתבים על ידו בין אסירים "ביטחוניים" בבתי סוהר שונים. בנוגע לרישומים אלה נקבע כי הם משקפים העברה בפועל של אותם מכתבים, בחריגה מנהלי שב"ס ותוך מעילה של הנאשם באמון שניתן בו כעורך דין ויצירת סיכון חמור לפגיעה באינטרסים כגון ביטחון המדינה והסדר בבתי הסוהר. ועם זאת, בהעדר הוכחה לתכני המכתבים ומנימוקים נוספים שהוצגו בהכרעת הדין המשלימה נפסק, כי לא הוכחה העבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת בנוגע לרישומים אלה.

כן נדון מכתב שנתפס על מחשבו של הנאשם, שהוכתב לנאשם בידי אסיר בשם ג'מאל אבו אל-הייג'ה (להלן: "אל-הייג'ה") המשתייך לתנועת החמאס. המכתב מוען לאסיר בשם יחיא אלסנואר (להלן: "המכתב לאלסנואר"). נקבע כי הנאשם רשם את תוכן המכתב בכלא מפי אל-הייג'ה, ערך אותו במחשבו על גבי "דף לוגו" שלו כעורך דין ובצירוף משפטי פתיחה וסיום מטעמו, והעבירו ליעדו. עוד נקבע, בין היתר בשים לב לתכני המכתב שכללו למשל בקשה מאלסנואר ליזום משא ומתן לשחרור אסירים "ביטחוניים" כנגד שחרור אסירים הכלואים במצרים, והצעה להקמת משלחת לביקור אסירים שלא שוחררו מהכלא, כי בהעבירו מכתב זה ביצע הנאשם עבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת.

דיון נוסף עסק בהעברת מסרים לתקשורת: ראשית, איגרת מאסיר בשם ג'מאל רג'וב שהוצג בה כנציג פת"ח בכלא רמון, אותה העביר הנאשם למערכת עיתון בשם "וואפא". נקבע כי מדובר במהלך שמטרתו להפיץ ברבים מידע על פעילותו של ארגון התנזים-פת"ח בתוך הכלא. כך, למשל, בפרסום "קורסים" שנערכו בכלא בהשתתפות מאות אסירים ונועדו בין היתר להגביר "מודעות פוליטית וארגונית", ובפרסום התכנסויות מאורגנות של אסירי פת"ח לציון מועדי זיכרון בעלי אופי לאומי ופוליטי. נקבע כי בסייעו להפצת התכנים ברבים דרך העברתם לתקשורת נתן הנאשם שירות להתאחדות בלתי מותרת.

עוד נדונה כתבה שהעביר הנאשם לעיתון "אלקודס" ואשר עסקה במאבק האלים שמנהל חמאס. מהנימוקים שפורטו בהכרעת הדין ומחמת הספק, זוכה הנאשם מן העבירה שיוחסה לו בקשר לכתבה זאת. נקבע כי הנאשם העביר לעיתון רק חלק מהכתבה, לבקשת אביו של האסיר, וכי לא ניתן לשלול ברמת ההוכחה הנדרשת בפלילים את האפשרות לפיה האמין שהמכתב עבר ביקורת של גורמי שב"ס והותר להפצה.

לבסוף, נדונו מסרים שהעביר הנאשם מאסירים לבני משפחותיהם. נקבע כי עצם העברת מסרים לבן משפחה אינה עולה כדי עבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת (זאת בין היתר בהפניה לדברים שמסר בנושא ד"ר ביטון משב"ס לפיהם אין מניעה להעברת מסרים "תמימים"), וכי יש לבחון את תכני המסרים ואת נסיבות ההעברה כדי להכריע האם מדובר בעבירה. ברוח זו נבחנו מספר מכתבים מהאסיר אל-הייג'ה לבני משפחתו. נקבע כי הנאשם העבירם ליעדם. לגבי שניים מהם ובשים לב לתכניהם, לא בוסס שהעברתם עלתה כדי העבירה הנדונה. מכתב שלישי כלל, לצד אמירות הנוגעות לבני המשפחה, גם אזהרה של האסיר לבני משפחתו לבל "ישגו" במהלך שיחות הטלפון עמו וזאת משום שהשיחות מוקלטות ונערכות בנוכחות קצין מודיעין. בהתחשב

בהשתייכותו הארגונית של האסיר נקבע, כי המדובר באמצעי זהירות שמטרתו למנוע חשיפה של מידע בעל גוון ביטחוני בפני הרשויות בישראל, ולכן העברת האמירה למשפחה עולה כדי מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת.

רישום פלילי וחוות הדעת

3. לנאשם אין הרשעות קודמות בפלילים.

4. ביום 3.5.17 הוגש תסקיר שירות המבחן. נסקרו בו מהלך חייו של הנאשם ונסיבותיו האישיות, שמפאת צנעת הפרט יובאו בתמצית בלבד. הנאשם בן 35, נשוי ואב לשלושה ועובד כעורך דין, כיום בתחום האזרחי. בשיחתו עם שירות המבחן נטל הנאשם באופן חלקי אחריות לעבירות בהן הורשע, כאשר אישר ששלח את המכתבים למערכת "וואפא" ולמשפחתו של אל-הייג'ה, אך הכחיש ששלח את המכתב לאלסנואר והדגיש כי בחומרים ששלח לא הייתה פגיעה בביטחון המדינה. עם זאת ביטא חרטה על מעשיו ותיארם כטעות שנבעה מחוסר בהירות בגבולות המותר והאסור בקשריו עם האסירים. עוד ביטא עמדות המתנגדות לטרור. ביחס לעבירות המס טען שדובר בטעות שלו ושל רואה החשבון שלו, משום ששילם מס ברשות הפלסטינית ולא היה מודע לחובתו לשלמו גם בישראל, אך כי פעל ב"עצימת עיניים" והיה עליו לברר את העניין. עוד הציג מסמכים המעידים על כך שהגיע להסדר לתשלום חובות המס. שירות המבחן התרשם כי הנאשם שואף לקיים אורח חיים נורמטיבי ולהתקדם בעבודתו כעורך דין, חושש מהשלכות ההליך הפלילי, ולצד קושי בנטילת אחריות מלאה מבטא הכרה בכך שטעה והינו אדם נורמטיבי ביסודו. הומלץ לגזור לנאשם שירות לתועלת הציבור ומאסר מותנה.

5. בחוות דעת שהוגשה ביום 9.7.17 נמצא הנאשם כשיר לבצע עבודות שירות.

טיעוני הצדדים

6. המאשימה הדגישה בטיעוניה את חומרת מעשי הנאשם ואת הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהם. אשר לעבירות לפי תקנות ההגנה נטען שהנאשם ניצל את רישיון עורך הדין שניתן לו למטרות שאינן נוגעות לשירות משפטי, הודגשה פגיעתן של העבירות בביטחון המדינה ותרומתן לפעילות ארגוני טרור, ונטען כי גם צדדים שעשויים להיתפס כ"אזרחיים" בפעילות הנאשם, שבהעברת מסרים "תמימים", הם חלק מפעילות הטרור. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם לעבירות אלה נע בין שנת מאסר לשלוש שנות מאסר. עוד נטען שמתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם לא נוטל אחריות מלאה על המעשים בהם הורשע, והתבקש לגזור לו מאסר לתקופה שבין שנה לשנה וחצי. גם בנוגע לעבירות המס הוצגו הערכים המוגנים והודגשו הימשכות העבירות לאורך שנים, הפסקתן רק באקראי עקב מעצר הנאשם בגין העבירות לפי תקנות ההגנה, והנזק שנגרם לקופת הציבור. נטען כי מתחם העונש ההולם לעבירות אלה נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר בפועל והתבקש לגזור לנאשם 6 חודשי מאסר, ובסך הכל בין שנה וחצי לשנתיים מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי וקנס. המאשימה הציגה פסיקה לתמיכה בטיעוניה.

7. ההגנה, מנגד, הדגישה את זיכיו של הנאשם, בהכרעת הדין, מחלק מן העבירות שיוחסו לו. עו"ד אדלבי, שלאורך ההליך פעל להגנת מרשו באופן נחוש ומקצועי, טען כי יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל העבירות, שכן ההכנסות מושא עבירות המס נבעו מן הביקורים שביצע הנאשם ושבמסגרתם ביצע את יתר העבירות. אשר לעבירות לפי תקנות ההגנה הוצג חלוף הזמן מאז נעברו, בשנים 2009 ו-2011 והפער בין מועדים אלה לבין התקופה אליה התייחס כתב האישום במקור. נטען גם כי תוכן המכתבים לגביהם הורשע הנאשם אינו בגדר "מסרים ארגוניים מובהקים", מתקרב לפן "אזרחי" של שירות להתאחדות בלתי מותרת וכי דרגת החומרה בעבירות וכן פוטנציאל הנזק הם מדודים. ההגנה הוסיפה וטענה כי העבירות נעברו על רקע "תחום פרוץ" שיש להסדירו ושהנאשם כעורך דין צעיר איבד או טשטש את גבולות המותר והאסור כך שמדובר במעידה. בהקשר זה נטען גם לצורך בהדרגתיות בענישה, בטיעון כי מדובר במקרה ראשון של העמדת עורך דין הפועל מטעם משרד האסירים

לדין, להבדיל מעורכי דין אחרים שהועמדו לדין בגין עבירות "ביטחוניות". עוד צוין כי העבירות אותרו באקראי לאחר מידע מודיעיני שהתייחס לאחר, ונטען כי ישנם עורכי דין "רבים" שפעלו מטעם משרד האסירים וביצעו מעשים דומים, כי לא דובר בעבירות שתוכננו מראש וכי לא נגרם נזק בפועל. בנוגע לעבירות המס נטען כי בשל היקפן אפשר שללא העבירות לפי תקנות ההגנה הנאשם לא היה מועמד לדין, כי סכום ההכנסה שלא דווח הוא נמוך, וכי העבירות לא לוו בתחום מיוחד. ההגנה הציגה מסמכים (ענ/1-ענ/3) וטענה כי הנאשם הגיע להסדר תשלומים עם רשויות המס ועמד בתשלומים עד כה, הגם שישנם תשלומים שמועד פירעונם טרם הגיע. נטען כי הדבר מצביע על נטילת אחריות מצד הנאשם. עוד טען ב"כ הנאשם כי מתחם העונש ההולם מתחיל במאסר בעבודות שירות, וכי יש למקם את הנאשם בתחתית המתחם שייקבע ולהימנע מעונש של מאסר בפועל. במסגרת זו הודגשו נסיבותיו האישיות של הנאשם, העדרו של עבר פלילי והנזק שיגרם לו אם יאסר. עוד הוצגו נזקים שנגרמו לנאשם עד כה עקב ההליך ובכללם חקירתו הממושכת בתנאים מורכבים, תקופת מעצרו ובהמשך שהותו בתנאים מגבילים וכן הפגיעה בעיסוקו. נטען שהנאשם למד את לקחו, אינו מחזיק באידאולוגיה של פגיעה בביטחון המדינה, שיתף פעולה עם הרשויות לאורך ההליך ולא ישוב על המעשים. לבסוף צוין כי בעקבות הכרעת הדין הוגשה תלונה ללשכת עורכי הדין נגד הנאשם.

8. הנאשם נשא דברים בהם הביע חרטה והתחייב שמעשים דומים לא יחזרו על עצמם. עוד תיאר את הפגיעה בו, במשפחתו ובפרנסתו כתוצאה מן ההליך, ומסר שעונש מאסר יהיה קשה לו ולמשפחתו.

דין

מתחם או מתחמים?

9. עתירת ההגנה, לקבוע מתחם עונש אחד לכל העבירות בהן הורשע הנאשם, מחייבת דיון במונח "אירוע" לו ייקבע מתחם ענישה. מונח זה לא הוגדר בחוק העונשין, אך פורש בפסיקת בית המשפט העליון בהתמקד במבחן שבמהות. זה בוחן האם, מקום בו בוצעו מספר עבירות, קיים "קשר ענייני הדוק" ביניהן. בכלל זה נפסק כי אפשר כי עבירות שבוצעו לאורך תקופה תהווה "אירוע" אחד בהינתן קשר הדוק ביניהן. עוד נפסק כי אין בהכרח תשובה אחידה לסוגיה והיא מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט בכל מקרה ומקרה לפי נסיבותיו. ראו ע"פ 4748/14 זילחה נ' **מדינת ישראל** (30.11.15); ע"פ 2550/14 **חמדיה נ' מדינת ישראל** (13.10.15); ע"פ 5643/14 **עיסא נ' מדינת ישראל** (23.6.15); ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, פס' 2 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז (29.10.14); ע"פ 4527/14 **פרינץ נ' מדינת ישראל**, (23.3.16); דנ"פ 2999/16 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (22.5.16).

10. בחינה זו לא מאפשרת לקבל את עתירת ההגנה. עבירות המס שונות במהותן מן העבירות על תקנות ההגנה, וזאת גם אם חלקן בוצעו בעיתוי דומה. כך מבחינת טיב העבירה, הערכים המוגנים, מקום ודרך הביצוע ועוד. אין מקום לקבוע מתחם אחד לכל העבירות.

11. עם זאת, ראוי לטעמי לקבוע מתחם אחד לעבירות המס השונות אשר, למרות היותן עבירות מספר, נעברו כחלק ממהלך מתמשך אחד של התנהלות שנועדה לאפשר התחמקות מתשלום מס, לאורך שנים ובצורת פעולה אחידה. בדומה, קיים קשר ענייני הדוק בין העבירות שעבר הנאשם לפי תקנות ההגנה, שבהעברת מסרים שיש בהם לשרת פעילותה של התאחדות בלתי מותרת מאסירים "ביטחוניים" בהם פגש בתוקף תפקידו, אל מחוץ לכותלי הכלא. הגם שקיים שוני מסוים בין המעשים, הם נושאים אופי דומה. כל זאת נאמר מבלי לגרוע מריבוי העבירות, היקפן והימשכותן. אלה יישקלו בקביעות המתחמים.

מתחם העונש ההולם לעבירות לפי תקנות ההגנה

12. בפתח הדברים אפנה לדיון שנערך בפסקה 6 להכרעת הדין, בביטולה של התקנה לפיה הורשע הנאשם, עמוד 4

וזאת בעקבות חקיקתו של חוק המאבק בטרור, תשע"ו-2016 במהלך בירורו של הליך זה. הוסבר שם מדוע אין בשינוי זה להשליך על האחריות לעבירות שביצע הנאשם, וזאת בין היתר משחוק המאבק בטרור אינו מבטל את האחריות הפלילית אלא מחליפה בעבירות חדשות. מנימוקים דומים, יתמקד גם הדיון במתחם העונש ההולם בתקנה כנוסחה טרם ביטולה.

13. תקנה זו, תקנה 85 לתקנות ההגנה, היא חלק ממגוון הערוצים המשמשים למאבק בארגוני הטרור ולשמירה על ביטחון הציבור. ארגונים אלה נשענים על פעילותם של מי שמספקים להם שירותים שונים ועל כן תורמים תרומה של ממש לקיומם של הארגונים ולפעילותם המזיקה.

14. מעשי הנאשם פגעו בערכים מוגנים אלה. הנאשם העביר מסרים מאסירים "ביטחוניים" ובהם אל-הייג'ה, איש חמאס שאף תואר בידי ההגנה כבכיר באותו ארגון (בניסיון לטעון כי הנאשם חשש מפניו ולכן לא סירב לרשום את הדברים מפיו). הנאשם העביר מכתב מאל-הייג'ה לאסיר בכלא אחר, אקט שגלום בו פגם משמעותי. בהכרעת הדין הרחבתי אודות חשיבות הייצוג המשפטי לאסיר מחד, והפסול שבניצול זכות זו לצורך יצירת ערוצים להעברת מסרים בין אסירים "ביטחוניים" בבתי סוהר שונים תוך עקיפת מנגנוני שב"ס שנועדו למנוע זאת. תכני המכתב שחלקם הוצג לעיל נוגעים באופן ישיר לפעילותן של ההתאחדויות הבלתי מותרות. הנאשם הוסיף והעביר מאל-הייג'ה אזהרה לבני משפחתו, כשהוא עוזר לאסיר ליידע את האחרונים בדבר ביקורת על שיחות הטלפון בינם לבין האסיר וכך למנוע מן הרשויות לאתר מידע בעל גוון ביטחוני שיפגע בהתאחדות הבלתי מותרת. הנאשם אף העביר אגרת מאסיר נציג פת"ח לפרסום בעיתון, אגרת המפיצה ברבים נדבכים מפעילותו של ארגון התנזים-פת"ח בכלא, ותכניה וניסוחה בעלי הקשר לאומני בולט.

15. את טענת ההגנה למיתון חומרת המעשים בשל תוכן המסרים אוכל לקבל רק באופן חלקי. אמנם, התכנים לא נגעו ישירות לתכנונם של פיגועי טרור או לאקטים אלימים אחרים, כך שהנאשם לא תרם ישירות לפגיעה בחפים מפשע. קשה גם לכמת או לאמוד במדויק את גודל הנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו. ועם זאת, סוגיות של משא-ומתן לשחרור אסירים "ביטחוניים" וביקור אסירים שלא שוחררו, אשר נדונו במכתב לאלסנואר, עוסקות בפן משמעותי של פעילות ההתאחדות הבלתי מותרת, שהוא בעל חשיבות מרכזית ואין להקל ראש באפשרות של "תקשורת" בין אנשי ההתאחדויות האמורות בהקשר זה. בדומה, הפרסום בעיתון של פעילות הפת"ח בכלא תורם למעמדו של ארגון זה בציבור הרלבנטי, המהווה חלק מכוחו, ולהשרשתה של עוינות לאומנית בציבור הרלבנטי. ולבסוף, העברתה של האזהרה הנזכרת לעיל לבני משפחתו של אל-הייג'ה תרמה ל"ביטחון השדה" של ההתאחדות הבלתי מותרת, ובכך נגעה בגרעין פעילותו הבעייתית.

16. לצד הפגיעה בערכים שצוינו לעיל, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם ביצע את העבירות כעורך-דין. זאת, במסגרת ביקורים שנועדו לייעוץ משפטי ותוך ניצול לרעה של רישיון עריכת הדין ושל האמון שניתן בו כעורך-דין, של רצון הרשויות לאפשר לאסירים לממש את זכויותיהם ושל היכולת המוגבלת של גורמי שב"ס לפקח על התכנים המועברים בשיחה שבין אסיר לעורך דינו או למנוע מעורך הדין להעביר מסרים. על העונש ההולם לשקף, אפוא, לא רק שיקולי גמול אלא גם הוקעה נחרצת של מעשים אלה.

17. החוק מוסיף ומורה לשקול, בקביעת מתחם העונש ההולם, את הענישה הנוהגת במקרים דומים. במקרה דנן קשה להצביע על ריבוי מקרים שנדונו בפסיקה ושמהפייניהם מקבילים לעבירות שביצע הנאשם. ועם זאת, ניתן לשאוב מספר לקחים מן הפסיקה.

תחילה, בדונו בנאשמים שסייעו במעשיהם לפעילות ארגוני טרור בדרכים שאינן בבחינת נטילת חלק ב"גרעין הקשה" של תכנון וביצוע פיגועים, הדגיש בית המשפט העליון את ההכרח בענישתם הקפדנית של נאשמים אלה. באחת הפרשות צוין כי "המלחמה בטרור היא יום-יומית, וחלק ממנה הוא רמת ענישה גבוהה. יש צורך להרתיע כל חוליה בשרשרת הטרור" (ע"פ 6807/09 פלוני נ' מדינת ישראל (15.6.12)). במקרה אחר נקבע כי "חשיבות הגורמים הממנים את מערך הטרור ואלו המסייעים להם לצורך אפשרות תפקודו של ארגון הטרור

מקרינה על החומרה המרבית שיש לייחס לפעילות זו ולהכרה בה כאחת מאבני היסוד של הטרור" (ע"פ 3827/06 פלוני נ' מדינת ישראל (27.3.07)). וכך במקרה נוסף: "המאבק של מדינת ישראל בטרור הרצחני אינו מאבק רק במפגעים או במשלחיהם, אלא גם בכל מי 'שמשמך' בצורה זו או אחרת את גלגלי הטרור, ובכל מי שמהווה חלק מ'שרשרת המוות'. כל רמה מרמות הפעילות של ארגוני הטרור צריכה למצוא מענה משפטי הולם במסגרת המלחמה בטרור" (ע"פ 4352/08 פלוני נ' מדינת ישראל (23.3.09)).

שנית, במספר מקרים דנה הפסיקה בנאשמים, חלקם עורכי-דין או מי שהפעילו עורכי דין, ואשר שירתו במעשיהם את ענייניהם של ארגוני טרור. זאת, בדרגות חומרה שונות ובדרכים מגוונות כגון העברת מסרים שיטתית, העברת סכומי כסף ניכרים, החדרת או ניסיון להחדיר טלפונים ניידים וכרטיסי "סים" לאסירים "ביטחוניים" בכלא ועוד. העונשים שנגזרו מתמקדים בתקופות של מאסר בפועל, הנעות בין מספר חודשים למספר שנים, תלוי חומרת המעשה ונתוני העושה. לדוגמאות ראו ת.פ. 11883-04-14 (חי') **מדינת ישראל נ' מחמד** (27.4.17). ערעור טרם הוכרע; ע"פ 7368/12 **אגבאריה נ' מדינת ישראל** (28.4.13); ע"פ 1388/13 **ג'ועבה נ' מדינת ישראל** (18.11.13); ע"פ 2891/12 **מדינת ישראל נ' רבעא** (15.7.12); ע"פ 2730/08 **פראח נ' מדינת ישראל** (7.9.08); ע"פ 3827/06 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.3.07); ת.פ. (מחוזי-ים) 8321-04-14 **מדינת ישראל נ' מוחמד** (7.3.16). ערעור טרם הוכרע; ת.פ. (מח' ב"ש) 20295-02-11 **מדינת ישראל נ' חגאזי** (15.5.11); תפ"ח (מח' ב"ש) 15016-10-10 **מדינת ישראל נ' מסאעיד** (27.3.11, לא פורסם); ת.פ. (מח' ב"ש) 15081-04-11 **מדינת ישראל נ' צלאח** (17.7.11). יש לציין, עם זאת, כי אין המדובר במקרים זהים לזה של הנאשם ובחלק מפסקי הדין שהובאו לעיל דובר בהרשעה בעבירות חמורות יותר.

18. על מתחם העונש ההולם להיקבע גם בשים לב לריבוי העבירות, שלוש במספר. בשים לב לכך שהנאשם ביצע את העבירות במסגרת עבודתו כעורך דין תמורתה גם קיבל שכר, יש מקום לשלב במתחם העונש גם קנס. עם זאת, בקביעת מתחם הקנס ההולם אתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם (ראו דיון בנושא זה להלן) וכן כי לא נטען או בוסס שקיבל תמורה ישירה עבור העברת המסרים הנדונה.
19. במכלול השיקולים אני סבור כי חומרת מעשי הנאשם ונסיבות ביצועם, בדגש על כך שבוצעו תוך ניצול תפקידו כעורך דין, מחייבים עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם כולל מאסר לתקופה הנעה בין 4 ל- 18 חודשי מאסר. זאת, לצד מאסר מותנה וקנס בסכום הנע בין 1,000 ל- 7,000 ₪.

מתחם העונש ההולם לעבירות המס

20. עבירות המס פוגעות בקופה הציבורית פגיעה קשה, נוכח היקפה של התופעה. הן משבשות את הפעולה התקינה במשק ופוגעות באמון הציבור בערך הנשיאה השווה בנטל המיסים. הימנעות מדיווח לרשויות המס או מסירת דיווח חלקי ומטעה לצורך "העלמת" הכנסות פוגעות באפקטיביות מערכת המיסוי וביכולתה לתכנן את היקפי הגביה ולבצעה. התנהגויות אלה מוסיפות ופוגעות בהיקף השירותים הניתנים לציבור הרחב ואשר ממומנים מקופת הציבור. בנוסף, עבירות המס מתאפיינות בזמינות ובקלות-יחסית של הביצוע, לצד קושי לאתרו ולפענחו. על רקע כל אלה גובשה בפסיקה מדיניות ענישה מחמירה בעבירות ממין זה, המבקשת "לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה" (רע"פ 512/04 **אבו עביד ואח' נ' מדינת ישראל** (15.4.04)). לא אחת נקבע כי על בתי המשפט להעדיף, בעיצוב העונש, את שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקולי האישיים של הנאשם. לכל אלה ניתן ביטוי בענישה השמה דגש על עונשי מאסר מוחשיים, מאחורי סורג ובריח.

21. חומרת מעשי הנאשם בולטת על רקע זה. הוא כשל ב"העלמת" מס מתמשכת, לאורך תקופה של שנים וארבעה חודשים בה חזר ודיווח באופן חסר על הכנסותיו. סכום ההכנסה המצטבר עליו נמנע מלדווח הוא משמעותי, ועומד על מאות אלפי שקלים. מעשיו לא נפסקו ביוזמתו אלא עקב מעצרו. משנה חומרה מצוי בכך שהמעשים בוצעו בידי עורך-דין, המחויב בהקפדה יתרה על החוק ושמעידתו פוגמת בתדמית המקצוע ועלולה לחדר לציבור מסר של אשרור להתחמקות מתשלום מס. עוד יש לזכור כי הנאשם הורשע בעבירות מס מהחמורות בספר החוקים, ואשר מאופיינות בביצוע המעשים בכוונת-מכוון כדי להתחמק מתשלום מס.
22. מבט אל הענישה הנוהגת במקרים דומים מציג יישום של מדיניות הענישה עליה עמדתי לעיל, שעיקרו בהתמקדות בעונשי מאסר כביטוי לפסול שבביצוע עבירת המס וזאת גם במקרים של נאשמים חסרי עבר פלילי או בעלי נסיבות אישיות הראויות להתחשבות. התקופות הנגזרות נעות בין מספר חודשים ועד למספר דו-ספרתי של חודשי מאסר. ככלל מדובר במאסרים בפועל, הגם שלעיתים, בפרט כשהיקף "ההעלמה" אינו ניכר ובהינתן שיקולים משמעותיים לקולה, אפשרו בתי המשפט ריצוי של המאסר בעבודות שירות. לצד המאסר נוטים בתי המשפט לגזור קנסות כספיים שנועדו לספק תמריץ-נגד למניע הכספי שבבסיס ביצוען של עבירות המס, וכן מאסרים מותנים המבקשים למנוע את הישנות המעשים. לדוגמאות ראו רע"פ 9338/15 פלוני נ' מדינת ישראל (28.6.15); רע"פ 674/13 ליטווק נ' מדינת ישראל (28.1.13); רע"פ 4684/12 גחלי נ' מדינת ישראל (14.6.12); רע"פ 5060/04 הגואל נ' מדינת ישראל (24.2.05); רע"פ 10485-03-14 לוגסי נ' מדינת ישראל (8.9.14); רע"פ 53827-07-13 (ת"א) אגאי נ' מדינת ישראל (28.4.14, לא פורסם); רע"פ 554-04-13 (מרכז) מדינת ישראל נ' וקנין (26.5.13); ת.פ. (ב"ש) 121/09 מדינת ישראל נ' סימנה (10.7.12).
23. לעניין רכיב הקנס, אין מנוס מענישה כלכלית של ממש, לבל יצא חוטא נשכר וכמענה הולם לחומרת המעשים וזאת גם בדרך של פגיעה בכיסו של העבריין. מנגד, אתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם. לעניין זה אציין כי לא הוצגו מסמכים לתמוך בטיעון בדבר קושי כלכלי, אך אני מקבל כי הימשכות ההליך והמגבלות על תעסוקת הנאשם במהלכו, כמו גם הסדרי התשלומים אליהם הגיע ואשר אתייחס אליהם בהמשך והצורך לדאוג לכלכלת משפחתו, יצרו לנאשם קושי כלכלי.
24. בהתחשב בשיקולים אלה אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות המס בהן הורשע הנאשם, בנסיבות ביצוען, כולל מאסר לתקופה הנעה בין 5 ל-18 חודשים, לצד קנס בסכום הנע בין 20,000 ל-80,000 ₪ וכן מאסר מותנה.

קביעת העונש בתוך המתחם

25. בהתאם לסמכות המסורה לעניין זה לבית המשפט, החלטתי לגזור עונש כולל אחד לעבירות השונות שביצע הנאשם.
26. לקולה יישקלו נסיבות האישיות של הנאשם, שאין לו הרשעות קודמות, שעד למעידותיו מושא הליך זה ניהל חיים תקינים וששירות המבחן התרשם ממנו כבעל ערכים נורמטיביים וכמי שאינו נושא באידאולוגיה של פגיעה בביטחון המדינה. הליך זה הסיט את חייו של הנאשם ממסלולם ופגע בו במישורים שונים, ואפשר שעוד יפגע וזאת משנמסר כי בעקבות הרשעתו הוגשה תלונה ללשכת עורכי הדין. ברי גם כי עונש מאסר יפגע בו ובבני משפחתו.
27. כשיקול נוסף לקולה יישקלו העבירות מהן זוכה הנאשם. עוד תישקל הודאתו בעבירות המס, שיעלה את ההליך וביטאה חרטה. בסוגיית החרטה יש לציין גם את ביטויה המעשי, שבהגעת הנאשם להסדרי תשלומים עם רשויות המס ובעמידתו בהסדרים עד כה. בגזירת העונש בתיקי מס נוטה הפסיקה לייחס משקל לשאלת "הסרת המחדל". הנטייה

היא להתייחס לפירעון החוב לשלטונות המס כביטוי של חרטה והטבת הנזק לציבור. סבורני שגם עניינו של הנאשם מחייב התחשבות לקולה במאמציו להסרת המחלל.

עם זאת, יש לציין כי גם במקרים בהם חוב המס שולם בידי העברייין מבעוד מועד, טרם ההעמדה לדין או סיום ההליך, אין המדובר ב"מטה קסם" המעלים את יתר שיקולי הענישה. בהקשר זה נפסק כי "עם כל חשיבותו של פירעון החוב, בסופו של דבר אין מדובר במעשה חסד שעשה הנאשם, אלא בפירעון מה שניתן היה לגבות ממנו גם בדרכים אחרות...אין להפריז בו עד כדי הימנעות מגזירתו של מאסר בפועל" (ע"פ 2407/05 מן נ' **מדינת ישראל** (11.7.05)).

28. שיקול החרטה מביאנו לנימוקים לחומרה. זאת, משום שחרטת אמת שלובה בנטילת אחריות, שבעניינו של הנאשם היא חלקית. בנוגע לעבירות המס טען בפני שירות המבחן כי בוצעו בשגגה וב"עצימת עיניים", וזאת בניגוד להודאתו בעבירות שבוצעו במודע ובכוונת-מכוון. בנוגע לעבירות לפי תקנות ההגנה הכחיש את העברת המכתב לאלסנואר.

29. לחומרה יישקלו גם שיקולי ההרתעה. תחילה, הרתעה אישית הנחוצה כדי למנוע הישנות עבירות מצד הנאשם, וזאת בשים לב לתקופה הממושכת בה עבר את עבירות המס ולטיבן של העבירות על תקנות ההגנה, דבר המצביע על מידה של טשטוש בתפיסתו הערכית אשר יוצרת סיכון מסוים להישנות עבירות בעתיד. שיקול זה משפיע, בין היתר, גם על הצורך במאסר מותנה. שיקול נוסף עניינו בהרתעת הרבים. לעיל הוזכרה ההלכה הפסוקה, החוזרת ונשנית, הנותנת משקל ניכר לשיקול זה בגזירת העונש בגין עבירות מס וזאת נוכח היקפה של התופעה וההכרח להילחם בה בעיצובו של מסר הממחיש את המחיר אותו ישלם מי שחוטא ב"העלמת" מס. בעניינו של הנאשם מודגש השיקול ההרתעתי-הכללי בהיותו עורך דין, כך שהמסר העונשי מופנה הן לציבור עורכי הדין והן לציבור הכללי ונועד להוקיע את מעשיו ולהבהיר כי אין בהם לעלות בקנה אחד עם היושרה הנדרשת ממי שהוסמך לעריכת דין.

30. מכאן לסוגיות שהעלתה ההגנה: הטיעון לפיו ישנם עורכי דין אחרים שפעלו מטעם משרד האסירים וביצעו מעשים דומים אינו חדש. בהכרעת הדין דנתי בו וקבעתי כי ההגנה לא עמדה בנטל להוכיח זאת ברמה העובדתית (פיסקאות 71-73). ממילא שאיני יכול לקבלו כנימוק לקולה.

31. להבדיל, את טיעונה של ההגנה בדבר "הדרגתיות בענישה" יש לקבל, הגם שבאופן חלקי. לעיל ראינו כי העמדה לדין של מי ששירתו התאחדויות בלתי חוקיות שלא בדרך של תרומה ישירה לפעילות טרור אינה דבר חדש. כך, לרבות עורכי דין שסרחו. ועם זאת, יש ממש בטענה כי קיימת פסיקה מועטה שעסקה בהעברת מסרים בידי עורך דין המבקר אסירים ובגבולות המותר והאסור בהקשר זה (ראו למשל עניין **מחמד** הנזכר לעיל). עוד יש ממש בטענה לפיה העובדה שהנאשם פעל בשליחות גוף פורמלי של הרשות הפלסטינית, הוא משרד האסירים, מייחדת במידת מה את המקרה הנוכחי. אוסיף ואפנה לדיון, בחלקה האחרון של הכרעת הדין המשלימה, בחשש שעלה מן הראיות שהוצגו לפני כי נוצרה תופעה, לאורך שנים, של שימוש לרעה בביקורי עורכי דין את האסירים "הביטחוניים" כפלטפורמה להעברת מסרים, ובקושי שבעמדת הרשויות הרלבנטיות שהוצגה בפני לפיה הן מודעות לתופעה אך סבורות כי הן נעדרות את הכלים המתאימים לטפל בה, וכתוצאה מכך אינן עושות זאת באופן מלא.

בכל אלה אין כדי להכשיר את מעשי הנאשם, שהמעשים בגינם הורשע אינם נמצאים ב"תחום אפור" כלשהו או בקרבה לגבולות המותר, שהיה מודע לטיבם ושלפי קביעות הכרעת הדין חרגו אף מגדרי העסקתו מטעם משרד האסירים. ועם זאת, השאיפה לתוצאה הוגנת מחייבת להתחשב בכך שהנאשם פעל בתחום שבחלקו הוא "בלתי חרוש" ושהאכיפה בו אינה שלמה באופן שעשוי היה לחדד את ההרתעה וכך גם את השמירה על החוק. שיקולי הענישה מחייבים, לטעמי, עונש מוחשי ומשמעותי, ואינם מאפשרים הימנעות ממאסר בפועל. ועם זאת, השיקול האמור ממתן במידת מה את ההצדקה שבענישת הנאשם במלוא חומרת הדין ומחייב הדרגתיות בענישה (השוו:)

ע"פ 1656/16 דוידוביץ' נ' מדינת ישראל (20.3.17).

בהקשר זה ומשלא התייחסה לכך בטיעוניה לעונש, אחזור על ההמלצה למאשימה להעביר להמשך בחינה את ההערות שהובאו בפסקאות 74-78 להכרעת הדין המשלימה.

32. על העונש להיגזר גם בשים לב לכך שמדובר בעונש כולל עבור ריבוי עבירות מתחומים שונים: שלוש עבירות לפי תקנות ההגנה, ועבירות מס רבות. הדבר פועל, כמובן, לחובת הנאשם.

33. במכלול השיקולים, אין מנוס מענישתו של הנאשם במאסר לתקופה של ממש, לצד מאסר מותנה וקנס. בקביעת הקנס אוסיף ואתחשב במצבו הכלכלי, בין היתר בפריסתו לתשלומים.

34. על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

א. 10 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו בהליך זה. הנאשם יתייצב לריצוי העונש ביום 1.8.17 עד השעה 11:00, בבית המעצר "ניצן" ברמלה.

ב. קנס בסך 22,000 ₪ או 110 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים אשר, בהתחשב בתקופת המאסר, ישולמו בכל 1 לחודש החל מיום 1.7.18. אי פירעון תשלום במועד יעמיד את הקנס כולו לפירעון מיידי.

ג. 6 חודשי מאסר, אותם ירצה הנאשם אם יעבור עבירה לפי חוק המאבק בטרור וזאת בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

ד. 5 חודשי מאסר, אותם ירצה הנאשם אם יעבור עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה או עבירה לפי סעיף 117 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 וזאת בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשע"ז, 16 יולי 2017, במעמד הצדדים.